

Методичні рекомендації про викладання курсів духовно-морального спрямування у 2020/2021 навчальному році

Міністерством затверджено Типову освітню програму для закладів загальної середньої освіти II ступеня, складовою якої є навчальний план (наказ МОН від 20.04.2018 № 405). Згідно з таблицею 13 Типової освітньої програми у 5 – 6 класах може вивчатись предмет «Етика» або курси духовно-морального спрямування. Тобто предмет «Основи християнської етики» може вивчатись за рахунок інваріантної складової. У початковій школі, а також у 7 – 11 класах курси духовно-морального спрямування можуть вивчатись за рахунок варіативної складової.

Натепер Міністерством рекомендовано такі програми: «Основи християнської етики», «Християнська етика в українській культурі», «Православна культура Слобожанщини», «Біблійна історія та християнська етика», «Школа подружнього життя». Перелік розміщено на сайті Інституту модернізації змісту освіти.

Зазначені курси є дисциплінами світоглядного, культурного та освітньо-виховного спрямування. Вони не є вченням віри, не включають релігійних обрядів, не ставлять за мету залучення до певної конфесії. Викладання предметів передбачає виховання в учнів поваги до свободи совісті, релігійних та світоглядних переконань інших людей; здатності до співжиття в полікультурному та поліконфесійному українському суспільстві. Вивчення зазначених курсів в закладах загальної середньої освіти є можливим лише за умови письмової згоди батьків та за наявності підготовленого вчителя.

Відповідно до українського законодавства викладати такі курси можуть особи, які мають педагогічну освіту та документ про проходження відповідної курсової підготовки.

Викладання основ християнської етики та інших предметів духовно-морального спрямування в закладах загальної середньої освіти можливе за умови письмової згоди батьків та за наявності підготовленого вчителя. При цьому просимо враховувати ситуацію, коли не всі діти відвідують зазначені курси. У такому випадку ці заняття повинні бути в розкладі першим або останнім уроком.

Для належного підвищення кваліфікації вчителів етики та інших курсів духовно-морального спрямування, обміну досвідом, підвищення якості викладання можуть бути створені районні (міські) методичні об'єднання вчителів, творчі групи, кабінети тощо.

Зміст курсів духовно-морального спрямування не передбачає катехізацію, неприпустимим є також нав'язування учителем дітям власних поглядів у ставленні до тих чи інших Церков, примусу дітей до молитви під час уроків, відвідування церковних служб тощо.

Предмети духовно-морального спрямування слід викладати в тісній співпраці з батьками, інформувати батьківську громадськість про особливості християнської етики, давати їм можливість відвідувати уроки і позакласні заходи з предмета.

Програмами суспільних дисциплін (історія, правознавство, громадянська освіта) передбачено години *резервного часу*, які вчитель використовуватиме на власний розсуд.

Календарне планування навчального матеріалу здійснюється учителем безпосередньо в навчальних програмах. Можна користуватись також окремими брошурами, зробленими на основі навчальних програм. На основі календарних планів вчителі розробляють поурочні плани, структура і форма яких визначається ними самостійно. Поурочними планами для вчителів можуть слугувати також методичні посібники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України. Під час розроблення календарних планів вчитель може на власний розсуд використовувати резервні години – планувати проведення практичних, контрольних робіт, семінарів, засідань круглих столів тощо.

Крім того, вчитель на свій розсуд може об'єднувати уроки узагальнення і тематичний контроль; зробивши відповідні записи в журналі.

Учнівські зошити з предметів суспільно-гуманітарного циклу переглядаються учителем один раз на семестр і бал за ведення зошита може (за бажанням вчителя) виставлятися в журнал. При виставленні тематичних оцінок вчитель на власний розсуд може враховувати або ні оцінку за ведення зошита.

Підручники, посібники, робочі зошити, атласи та контурні карти, зошити для контролю і корекції навчальних досягнень тощо, що використовуються на уроках, повинні мати гриф Міністерства освіти і науки України. Перелік навчальної літератури, рекомендованої міністерством розміщено на сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Зазначений перелік постійно оновлюється.